

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนเป็นหน่วยในสังคมที่มีหน้าที่หลักคือการศึกษาอบรมอย่างมีระบบ แก่สมาชิกในสังคม เป็นสถาบันที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาชุมชน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง ไพฑูรย์ สินดารัตน์ กล่าวถึงบทบาทที่โรงเรียนมีต่อสังคม ว่า "แยกได้เป็น 2 ลักษณะคือ บทบาทในเชิงอนุรักษ์นิยม (Conservative Role) เน้นการถ่ายทอดแนวความคิด ความเชื่อ และแบบแผนพฤติกรรมของสังคม เพื่อให้สังคม คำรณสภาพเดิมไว้ได้ และบทบาทในทางสร้างสรรค์ (Creative Role) เน้นการสร้างและนำความคิดใหม่ ๆ ในอันที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงชุมชนและโรงเรียนให้ก้าวหน้าไปในทิศทางที่เหมาะสมยิ่งขึ้น"¹

โรงเรียนโดยทั่วไปตั้งอยู่ในชุมชนปฐมภูมิ (Primary Community) จึงมีบทบาทต่อชุมชนท้องถิ่นที่โรงเรียนนั้นตั้งอยู่ โรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชน คั้งขึ้นโดยชุมชนเพื่อประโยชน์ของชุมชนโดยตรง โดยเหตุนี้ชุมชนจึงควรมีสิทธิรับรู้และเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียนด้วยตนเอง เพื่อที่จะช่วยให้โรงเรียน ได้ดำเนินกิจกรรมไปอย่างรอบคอบและเหมาะสม ตรงตามความต้องการของชุมชนมากขึ้น เมื่อโรงเรียนเป็นของชุมชนเช่นนี้ โรงเรียนกับชุมชนจะต้องเกี่ยวข้องและร่วมมือกันอยู่เสมอ แต่การร่วมมือจะเกิดขึ้นได้อย่างไรนั้น จำเป็นจะต้องให้ทั้งสองฝ่ายมีความรู้จักและเข้าใจกัน อย่างดีพอเสียก่อน การร่วมมือที่ดีจึงจะเกิดขึ้นได้

การที่ชุมชนได้เข้าไปมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน กวายนั้น เมื่อพิจารณาดูแล้วเหมือนกับว่าชุมชนจะเข้าไปมีบทบาทแค่เพียงฝ่ายเดียว แต่ใน

¹ไพฑูรย์ สินดารัตน์, "บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน," ใน เอกสารการสอน ชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน (กรุงเทพมหานคร : บริษัทรุ่งศิลป์การพิมพ์, 2525), หน้า 31.

สภาพที่เป็นจริงแล้วเป็นเรื่องของบทบาทร่วม เพราะเมื่อชุมชนเข้าไปมีบทบาทในโรงเรียน โรงเรียนก็มีโอกาสที่จะเผยแพร่ความรู้และความคิดใหม่ ๆ ให้แก่ชุมชนพร้อมกันไป วิธีการหนึ่งที่ชุมชนจะเข้าไปมีบทบาทร่วมในโรงเรียนก็คือการเลือกตัวแทนเข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารหรือหรือหาแนวทางร่วมกับครูและผู้บริหารโรงเรียน กรรมการที่เป็นตัวแทนชุมชนเหล่านั้นนอกจากจะให้ข้อเสนอแนะต่อโรงเรียนโดยตรงแล้ว ยังทำหน้าที่ดูแลให้โรงเรียนดำเนินการตามข้อเสนอแนะเหล่านั้นด้วยพร้อมกันไป การบริหารหรือและร่วมมือกันวางแผนนี้เองคือ กระบวนการที่สำคัญ และถ้าครูหรือผู้บริหารมีแนวความคิดที่ใหม่ ทันสมัย และเป็นประโยชน์กับชุมชนก็จะนำมาเสนอและจะได้รับการยอมรับดีกว่าการไปเสนออย่างเป็นทางการ

ตามสภาพโดยทั่วไป การดำเนินงานของโรงเรียนต้องอาศัยเงินงบประมาณของแผ่นดินซึ่งมีจำนวนน้อย ทำให้ได้รับการสนับสนุนไม่เพียงพอกับความต้องการ นอกจากนั้นยังมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรกำลังคน เพราะบางครั้งโรงเรียนขาดแคลนครูหรือไม่สามารถจัดหาครูที่เหมาะสมมาทำการสอนบางวิชา เมื่อเป็นเช่นนี้จึงเป็นหน้าที่ของชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องช่วยเหลือและให้การสนับสนุนแก่โรงเรียนในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง การช่วยเหลือโรงเรียนกระทำได้หลายทาง อาจจะโดยทางตรงและ หรือทางอ้อมก็ได้ ทางอ้อมนั้นก็คือการเสียภาษีให้รัฐแล้วรัฐนำเงินมาสร้างโรงเรียน ยิ่งไปกว่านั้นประชาชนในชุมชนอาจจะแสดงความคิดเห็นเสนอแนะในการปรับปรุงโรงเรียน ส่วนทางตรงนั้น ไผทฤษฎ์ สิ้นลาร์คัน กล่าวไว้สรุปได้ว่า ได้แก่การให้บริการด้านทรัพยากร การสนับสนุนภารกิจหลักของโรงเรียน การกำหนดทิศทางและเป้าหมายของโรงเรียน¹

ในประเทศไทยก่อนที่จะมีการจัดการศึกษาอย่างมีระบบ สถาบันชุมชนเช่น สถาบันครอบครัว สถาบันทางศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นต้น ทำหน้าที่สอนหรือให้การศึกษแก่ประชาชน ต่อมาเมื่อมีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ประชาชนก็ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่ในระยะแรก

¹ ไผทฤษฎ์ สิ้นลาร์คัน, "บทบาทของโรงเรียนต่อชุมชน," หน้า 63-91.

สายสุณีย์ สุขนคร กล่าวถึงการจัดการศึกษาเป็นระบบของไทยครั้งแรกไว้ว่า

กระทรวงมหาดไทยได้ลงมือจัดการศึกษาเป็นครั้งแรกในต้นปี พ.ศ. 2435 แต่ก็เป็นเพียงจัดการสอนให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เท่านั้น วิธีการจัดนั้นก็โดยตั้งกรมการกำบลขึ้นทุกตำบลเป็นกรมการจัดการศึกษาเบื้องต้น มีกรมการกำบลละ 3 คนคือ กำนัน แพทย์ประจำตำบล และเจ้าอธิการวัดใดวัดหนึ่งในท้องถิ่น¹

จะเห็นได้ว่า ชุมชนได้เข้าไปมีบทบาทร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกของการจัดการศึกษาอย่างมีระบบแล้ว การจัดการศึกษาประชาบาลอย่างแท้จริงในประเทศไทยเริ่มขึ้นในรัชกาลที่ 6 เมื่อทรงตราพระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้นในปี พ.ศ. 2464 ทำให้ประชาชนตื่นตัวในเรื่องการศึกษากันมาก มีการร่วมแรงร่วมใจกันระหว่างผู้ปกครองท้องถิ่นและราษฎรช่วยกันสร้างโรงเรียนประชาบาลขึ้นหลายแห่งเกือบทั่วประเทศ ได้มีการเก็บศึกษาฟรีคือเงินที่จำเป็นต้องใช้จ่ายสำหรับการตั้งและดำรงอยู่แห่งโรงเรียนประชาบาลตามพระราชบัญญัติ ซึ่งเก็บเฉพาะชายฉกรรจ์ ในกำหนดอัตราต่างกัน ตามฐานะของท้องถิ่นคือ อัตราคนละ 1 บาท 2 บาท และ 3 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชุมชนเข้าไปมีบทบาทในการช่วยดำรงโรงเรียน ต่อมา ในปี พ.ศ. 2473 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่า ประชาชนพลเมืองจำนวนมากไม่สามารถจะเสียศึกษาฟรี จึงโปรดเกล้าฯ ให้ยกเลิกการเก็บศึกษาฟรีเสีย ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจ่ายเงินปีละ 3,000,000 บาทแทน² และเนื่องจากทางราชการได้มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะให้ชุมชนเข้าไปมีบทบาทร่วมในการจัดและดำเนินงานด้านการศึกษาของโรงเรียน จึงได้กำหนดให้มีตัวแทนของชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดและดำเนินงานด้านการศึกษาของโรงเรียน โดยเรียกตัวแทนของชุมชนดังกล่าวว่า "กรรมการ

¹สายสุณีย์ สุขนคร, "ร.6 ผู้ทรงวางรากฐานการศึกษาประชาบาล," ประชาบาล 1 (เมษายน 2511) : 50-52.

²กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 302-303.

ศึกษา โดยได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2478 ส่วนที่ 3 การควบคุมโรงเรียนประชาบาล ว่า

- มาตรา 38 เพื่อประโยชน์แก่การดำเนินการศึกษา ขาดดวงประจำ จังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งและถอนกรรมการศึกษาใดตาม ที่เห็นสมควร
- มาตรา 39 กรรมการศึกษามีหน้าที่
- (1) รับปรึกษาหารือในการจัดและดำเนินการศึกษา
 - (2) ตรวจสอบราคาและงบประมาณ บัญชีเงิน และสอดส่อง ความเป็นไปของโรงเรียนประชาบาลที่ประชาชน จัดตั้ง
 - (3) ช่วยเหลือนายอำเภอในจำนวนโรงเรียนประชาบาล ที่นายอำเภอจัดตั้ง¹

ในระยะต่อมา นโยบายการจัดการศึกษาของรัฐก็มุ่งให้ชุมชนเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินงานของโรงเรียน ดังเช่น เมื่อปี พ.ศ.2509 ได้มีการโอนโรงเรียนประชาบาล ไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามแนวความคิดพื้นฐานก็เพื่อต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมมือกันรับผิดชอบสร้างสรรคพัฒนาโรงเรียน และ ต่อมาได้มีโครงการจัดตั้งโรงเรียนชุมชนขึ้น ซึ่งโครงการนี้ได้รับอนุมัติในหลักการจากคณะ รัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2512 และได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515-2519) และฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) วัตถุประสงค์ของ โครงการก็เพื่อพยายามให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนให้โรงเรียนเป็นหน่วย กลางในการพัฒนาชุมชน ให้มีบทบาทในการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน และพยายามดำเนินการแก้ไข้ปัญหาของชุมชนและพัฒนาชุมชนให้สัมฤทธิ์ผลมากยิ่งขึ้น²

¹กระทรวงมหาดไทย, กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการศึกษาประชาบาล (พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2511), หน้า 43.

²สมเดช มุงเมือง, "โรงเรียนขนาดเล็ก : จุดอ่อนที่สามารถแก้ไขได้," ศรปริทัศน์ 7(มิถุนายน 2525) : 9.

เมื่อโรงเรียนประชาบาลโอเฆมาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2523 รัฐก็ได้กำหนดให้ชุมชนมีตัวแทนเข้าไปร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2525 ซึ่งระเบียบดังกล่าวได้กำหนดหน้าที่ของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาไว้หลายประการ ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทที่ 2

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ทั้งโรงเรียนและชุมชนมีความเกี่ยวข้องและจะต้องให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และการที่รัฐมุ่งหวังให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบเป็นเจ้าของโรงเรียน โดยผ่านตัวแทนของชุมชนซึ่งเรียกว่า "กรรมการศึกษา" นั้น ควรที่จะได้ศึกษาถึงสภาพที่เป็นจริงว่า กรรมการศึกษาได้เข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบสร้างสรรค์พัฒนาโรงเรียนอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่คานาคือ อย่างไรบ้าง อย่างไรก็ดี ในการดำเนินงานเพื่อให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานี้ มีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกแห่งเดียวที่ได้ดำเนินงานอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับคณะกรรมการศึกษา กล่าวคือ เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้ออกระเบียบว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525 จังหวัดต่าง ๆ ส่วนใหญ่ยังไม่มีการดำเนินงานเกี่ยวกับกรรมการศึกษาอย่างจริงจัง มีเฉพาะจังหวัดพิษณุโลกเท่านั้นที่ได้แต่งตั้งกรรมการศึกษาครบทุกโรงเรียน และได้จัดอบรมกรรมการศึกษาทุกคนเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2525¹ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลกว่า หลังจากที่มีการศึกษาย่างรอบรอมไปแล้ว กรรมการศึกษาได้มีบทบาทอย่างไรบ้าง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษารั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดพิษณุโลก และเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของกรรมการศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

¹สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก, การอบรมกรรมการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาและสรุปผลการอบรม ปีการศึกษา 2525 หน้า 50. (เอกสารอัครสำเนา)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ประถมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ประถมศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก เท่านั้น
2. การศึกษามหาวิทยาลัยของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการศึกษามหาวิทยาลัยตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการ แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2525

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนากรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาให้มีบทบาทที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง

คำนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัย

บทบาทที่ปฏิบัติจริง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่ของ กรรมการประจำโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งที่เป็นภาระกระทำต่อหน้าผู้อื่นหรือมีผู้รู้เห็นการ

กระหน่ำ

บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ความต้องการหรือความคาดหวังให้คณะกรรมการ
ศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาปฏิบัติความหน้าที่ ทั้งที่เป็นอยู่จริงและในความคิด

กรรมการศึกษาประจำโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ
ศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการ
แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2525 ทั้งนี้ไม่รวมถึง
กรรมการศึกษาที่เป็นข้าราชการครูสังกัดโรงเรียนนั้น ๆ ด้วย

โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

ครู หมายถึง ข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่ง
ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก
 ทั้งนี้ไม่รวมถึงผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ตามระเบียบ
กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา
 พ.ศ.2525

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่บุคลากร 2 กลุ่ม คือ กรรมการศึกษา
ประจำโรงเรียน จำนวน 7,005 คน และครูจำนวน 5,429 คน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร

2.1 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยใช้เกณฑ์ของ เครจซี่ และ
และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan)¹ ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นกรรมการ

¹ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, "Determining
Sample Size For Research Activities," Journal of Education and
Psychological Measurement 30(1970) : 608.

ศึกษาประจำโรงเรียน 365 คน และครู 365 คน

2.2 ตามสภาพที่เป็นจริงแต่ละโรงเรียน จะมีกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนอย่างน้อย 5 คน ในที่นี้จึงกำหนดจำนวนกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียนละ 5 คน คิดเป็นโรงเรียนจะให้กรรมการศึกษาประจำโรงเรียนตอบแบบสอบถาม 73 โรงเรียน

2.3 สุ่มโรงเรียนจากทุกอำเภอตามสัดส่วนของจำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละอำเภอ

2.4 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ให้ได้กรรมการศึกษาประจำโรงเรียนมาโรงเรียนละ 5 คน สำหรับโรงเรียนที่มีกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน 5 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด

2.5 สุ่มครูจากโรงเรียนที่สุ่มได้ตามข้อ 2.3 โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ๆ (simple random sampling) โรงเรียนละ 5 คน สำหรับโรงเรียนที่มีครู 5 คน ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด

2.6 สุ่มโรงเรียนที่สุ่มได้ตามข้อ 2.3 มา 10 โรงเรียน เพื่อทำการสัมภาษณ์ประธานกรรมการศึกษาและเลขานุการกรรมการศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (structured interview)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับในการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ประถมศึกษา พ.ศ.2525 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของโรงเรียนที่มีคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ ศึกษาเอกสารที่เป็นหนังสือ บทความ วารสาร ต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แลวนำข้อมูลที่ได้ประมวลสร้างเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

3.2 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ตรวจสอบความครอบคลุมในเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้

3.3 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับรู้งแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try-out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย กลุ่มละ 10 คน

3.5 นำผลจากการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้จริง

รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาท ที่คาดหวังของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ความหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่า ด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2525 ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ลักษณะ เป็นคำถามปลายเปิด (open - ended)

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) แบ่งออก 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการสนับสนุนให้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ 2 วิธีคือ

4.1 แบบสอบถาม ส่วนหนึ่งส่งและเก็บด้วยตนเอง อีกส่วนหนึ่งส่งด้วยตนเอง แล้วให้ส่งคืนทางไปรษณีย์

4.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t-test)

ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เสนอข้อมูลตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ